

אנציקלופדיה
עבודת ה' פנימית

א-ד - אדדת

בלבבי משכן אבנה

אודת

שורש האדרת נאמר גבי עשיו, "ויצא הראשון אדמוני כולו כאדרת שער", -יש את האדרת שהיה במעילה של עכן, ויש את האדרת המתגלה אצל אליהו, מכח כך הוא המשיך אחריו את תלמידו אלישע וזה הסימן שהוא נתן לו שאם במותו הוא יאחז באדרתו, יהיה בו 'פי שנים ברוחך'.

'כולו כאדרת שער' - תפיסת גדלות שמתגלה בשערות

וא"כ, השורש של הדברים מתגלה אצל עשיו, 'כולו כאדרת שער', כולו, כל הווייתו אינו אלא במדריגה של אדרת שער. וביאור הדברים, הנצי"ב מבאר שיש דין של קטן ודין של גדול. יש גדול מצד מנין השנים שזה מצד מדריגת זמן, ויש גדול מצד גילוי סדר הגידול בקומת גופו - נפשו של האדם. ובגדר הזה גדול הוא מי שמתגלה אצלו שערות, יש את ה' שערות של בית השחי, ויש ב' שערות של זקן, [-זקן תחתון או זקן עליון]. ואצל עשיו שנאמר כולו כאדרת שער, הרי שנצטייר אצלו תפיסת הגדלות מיד בשעת לידתו שהרי לשון רש"י שם על המקום כידוע, שהוא נקרא עשיו מלשון עשוי ונגמר, מהו העשוי, ומהו הנגמר, באיזה שלב מגיע הנגמר שבדבר? - כשהוא מגיע לגמירות של יציאה מגדר קטן לגדר גדול, זה העשוי ונגמר שכולו כאדרת שער. כמובן, זה רק תחילתן של דברים, שהרי לא היה לו גדר דין של ב' שערות שזה בשערות של זקן, אלא 'כולו כאדרת שער', אבל ראשית תחילת הביטוי של הדברים, כמו שהוגדר מדברי הנצי"ב, זה גדר של סימני גדלות.

מדוגת שערות דרישא ומדוגת שערות דגופא

יותר על כן, הגמרא הרי אומרת בסוף פ"ק דב"ב בסוגיא דאיוב, 'בראתי שערות באדם ולכל אחד מהם יש גומא לעצמו, ואלמלי שתי שערות יונקות מאותו גומא מחשיכות מאור עיניו של אדם', שראיית עיניו של האדם היו מתקלקלים, אבל מאידך מבואר במשנה בתחילת פרה אדומה, ששם יש דין של שתי שערות שחורות או לבנות שפוסלות את הפרה כי צריך שתהיה פרה אדומה תמימה דהיינו שכולה אדומה, ודנה שם המשנה באופן של שתי שערות היוצאות בבת אחת מאותה גומא. - הסתירה הזו היא סתירה ברורה שכבר מבוארת בדברי רבותינו, יש בספר הפליאה, האם יתכן שיש שתי שערות מגומא אחת אם לאו, והוא מבאר שם שבשערות ראשו של אדם ששם מקור שורש ההשפעה, אין שום אפשרות שיהיה שתי שערות באותו מקום שאלמלי כן ניטל מאור עיניו של האדם או של הבע"ח, אבל כאשר מתגלה שערות מצד מדריגה נמוכה יותר במדריגת שערות גופו של אדם, שם יתכן שיהיו ב' שערות יוצאות מגומא אחת.

מדוגת עשיו- שערות דגופא ששולטים על שערות דרישא

ולפי"ז בהבנה שורשית ובהירה מאד, עשיו שנאמר בו, כולו כאדרת שער, לאיזה שערות הוא היה שייך, האם הוא היה שייך לשערות דרישא שכל אחד ואחד יש לו גומא בפני עצמה, או שסדר הדברים שהוא היה שייך לשערות דגופא, ששייך שיהיו שתי שערות מגומא אחת, וברור הדבר, שהצד התחתון שבשערות הוא עיקר גילוי של עשיו, עשיו שנאמר בו כולו כאדרת שער, היפך יעקב שהוא 'איש חלק'. הרי בקומת גופו של אדם, יש מקומות שיש בהם שערות ויש מקומות שאין בהם שערות, אצל עשיו צורת מציאותו היתה באופן כזה שגם במקומות שאצל כל אדם אין שערות בבחינת איש חלק, אצל עשיו התגלה שגם באותו מקום יש אצלו מציאות של שערות, יש מציאות של ריבוי של שערות. - איך יכול

להיות שיהיה ריבוי של שערות? – מצד שערות רישא שכל שער ושער יוצא בפני עצמו, לא יתכן שיהיה שורש לריבוי של שערות, שא"כ ניטל מאור עיניו של אדם, אבל אצל עשיו שהיה ריבוי של שערות, א"כ בהכרח שבשערות הללו שנמצאים בגופו של האדם ששם יתכן שמגומא אחת יצאו שתי שערות, שם היה ריבוי של שערות ובהם נאמר כולו כאדרת שער,

-ובדקות הנעלמת יותר, באמת יצא מהרישא דיליה ג"כ שתי שערות מגומא אחת ועל כן באמת ניטל מאור עיניו, שזהו ההבחנה של סומא חשוב כמות וכמו שנאמר אצל עשיו 'הנני הולך למות', שורש כל המיתה שנמצאת בעולם היא אצל עשיו וזהו מהריבוי של השערות שבאו מגומא אחת, אבל בלשון ברורה, ההתגלות כאן היא ששערות דגופא שלטו על שערות דרישא במדריגתו של עשיו. אצל עשיו מתגלה המציאות שאם אצל כל אדם ואדם יש שערות דרישא ושערות דגופא, והם חלוקים זה מזה, לעומת כך אצל עשיו הגילוי הוא ששערות דגופא שולטים על מדריגת שערות דרישא ולכן 'כולו כאדרת שער',

ראשית מתגלה שמגומא אחת יוצאים שתי שערות ולכן הם יכולים גם להתפשט למקום שאין בהם שערות מכח שמגומא אחת יכול לצאת יותר משערה אחת, ויתר על כן גם השערות דרישא – בעומק הדק והנעלם בשורש של עשיו – יצאו מגומא אחת, ולכן כל הווייתו היא 'סומא חשוב כמות' שזה הכח שמתגלה ב'הנני הולך למות'.

ולכן בדקות זה התגלה גם אצל יצחק, 'ויהי כי זקן יצחק ותכהינה עיניו מראות', – יש כמה וכמה לשונות בדברי חז"ל שמונים את הדברים הללו שמכחם נעשה שכהו עיניו של יצחק, בלשון אחד, מכח נשותיו של עשיו שהיו מקטרות ומזבחות לעבודה זרה, כפשוטו זה נעשה מעצם ה'תננא', מעצם העשן, אבל בדקות יותר מונח כאן השורש של הדברים, שמהשערות של עשיו ניטל מאור עיניו, זה התגלה משורש מציאותו אצל אביו, אצל יצחק, שניטל מאור עיניו של יצחק.

מכל מקום למדנו שמציאותו של עשיו היא ש'כולו כאדרת שער', זה ריבוי של שערות שיוצאות מגומא אחת והם אלו המקיפות את כל קומתו של עשיו.

'כולו כאדרת שער' – הויה של מותרי המוח

בהרחבה יותר, כידוע עד מאד בדברי רבותינו שערות שבאדם נקראים מותרי המוח. – יש לכל אדם שיעור של מדריגת המוחין שיש לו, ומותרי המוח הם אצלו שמתגלים במציאות של השערות. והדוגמא הברורה לכך במה ששערות של זקן נוטים ללבנוניות ושערות של אדם צעיר נוטים לשחירות – שזהו מחמת הפנימיות הגנוזה בתוכו, המותרות של הזקן הוא מותרי המוח של זקן שכבר דעתו מיושבת עליו – בערכין – ולכן שערות הרישא של זקן הם לבנות, משא"כ אצל אדם צעיר יותר מחמת רתיחת הדמים הנמצאת בתוכו, גם השערות היוצאים ממנו נוטים לאותה מדריגה הפנימית הנמצאת בתוכו.

ומכל מקום, לפי"ז הגדרה יסודית מאד בהגדרת עשיו ש'כולו כאדרת שער', אצל כל אדם ואדם יש את המוחין שנמצאים בתוכו ויש את השערות שיוצאים מהם מותרי המוח, ובהתגלות של יציאתם לחוץ הגדרת הדברים היא שלכן יש מקום בגופו שהוא בגדר 'איש חלק' שכיון שהשערות הם רק המותרות – ממילא יש גילוי לאותו חלק של עצם המוחין שנמצאים בתוכו שבהתגלות שלהם לחוץ הם נקראים 'איש חלק', שזוהי מדריגתו של יעקב אבינו שהוא 'איש תם יושב אהלים' וכדברי רבותינו – אהלי אברהם ויצחק – אהלי שם ועבר, וזה המקום של ה'איש חלק' שמתגלה בכל אדם מצד המוחין הפנימיים שנשארים בתוכו – זה ה'איש חלק', ויש גילוי של מותרי המוח היוצאים לחוץ, וביציאתם לחוץ מתגלה באופן של שערות שבקעו ויצאו לחוץ, זה מה שמצטייר אצל כל אדם ואדם.

אבל אצל עשיו, כל הווייתו לא היתה אלא מותרי המוח ולכן כולו כאדרת שער, אם אצל כל אדם ואדם יש חלק של מוחין שהם פנים ויש חלק של מותרי המוח שיוצאים לחוץ כמו שנתחדד, אצל עשיו כל הווייתו לא היתה אלא מציאות שכולה מותרות ולפיכך 'כולו כאדרת שער', כל ההויה שלו היא מציאות של מותר שמתגלה, הרי זו הסיבה שמתגלה אצל גדול שהגדלות נמדדת בגידול של שערות כמו שהוזכר קודם לכן,

כי קטן הוא קטן בדעת והגדול הוא גדול בדעת ומצד כך כשהוא גדל בדעת יש מותרות לאותם מוחין שנתגדל בהם ושם יוצא השערות שהם סימני גדלות, אצל עשוי שהיה עשוי ונגמר, וגדרו הוא גדלות בשערות כמו שהוזכר בראשית של הדברים, - כלומר שאצלו גם המוחים שצריכים להיות בפנים היו נמצאים במקום של חוץ, ולפיכך הגילוי של מציאותו של עשוי היא שכל הווייתו אינה אלא מותרת המח, זה הגילוי של 'כולו כאדרת שער'.

שורש עשוי בדיבוק האותיות שפוסל בספר תורה

אבל, יתר על כן, ההקבלה של שני היסודות שהתבאר עד השתא, ראשית נתבאר ששורש יניקתו של עשוי היא משני שערות היוצאות מגומא אחת, היסוד השני שנתבאר, שמציאותו של עשוי שכולו כאדרת שער היינו שכולו מותרות של המוחין. - ועכשיו חיבורם של שני היסודות גם יחד.

אדרת, יש בה כמובן כמה וכמה צירופים, אבל אחד מהצירופים הוא דר א'-ת', א'-ת' זה הראשית של האותיות ואחריתם שחובקים וגוזזים בתוכם את כל האותיות כולם. הקב"ה "איסתכל באורייתא וברא עלמא" משום שמתאווה הקב"ה להיות לו דירה בתחתונים, ואיך האופן של דירה בתחתונים? - כדברי חז"ל הידועים עד מאד שבשעת מתן תורה אמר הקב"ה 'לפרוש ממנה איני יכול, עשו לי קיתון אחד', ושם הקב"ה דר, זהו הדירה בתחתונים ה'עשו לי קיתון אחד' יחד עם התורה, ובחינת ה'קיתון אחד' הזה אלו הם אותיות התורה שזה מא' עד ת', זה ה'לפרוש ממנה איני יכול',

וא"כ, אדרת הוא שלימות של הגילוי של הדירה בתחתונים באופן של קיתון אחד לדברי תורה, לכח התורה שמונח באותיותיה של תורה, זה הכח שנקרא אדרת, כח של צירוף כל האותיות כולם שיורדים כאן לעולם השפל באופן של בית דירה, זהו אדרת.

הרי בשעת מתן תורה, החזיר הקב"ה את התורה על האומות ולא קיבלוהו כמו שאומרת הגמרא בריש ע"ז, 'זרח משעיר למו הופיע מהר פארן ואתה מרבבות קודש מימינו אש דת למו', - מתגלה כאן ראשית, שהקב"ה החזיר את התורה על עשוי, ועשוי היה צריך להיות בית קיבול לתורה, איפה הוא יכול להיות בית קיבול לתורה לפי מה שנתבאר השתא? - באדרת שבו, ב'כולו כאדרת שער', שם הוא היה בית קיבול ל-מא' עד ת' של חיבור הדירה בתחתונים כמו שהוזכר, - זהו 'זרח משעיר' דייקא, מה'אדרת שער' שבו כמו שנתחדד.

אבל לפי"ז, להבין ביתר עומק, הרי התורה הקדושה שיש בה את הכ"ב אותיות וצירופיהם, כאשר האותיות דביקים הספר-תורה נפסל, צריך לכתוב את האותיות באופן שיהא מקום חלק בין אות לאות ובין תיבה לתיבה ובין שורה לשורה, כלומר, צורת הספר-תורה בנויה מאותיות שצורת האותיות הם נוצרים מצורות של ווי"ם שהם בבחינת שערות כהגדרה כוללת בדברי רבותינו - ובין אות ואות וכו' כמו שהוזכר, יש מציאות של דף חלק, - התורה היא 'אש שחורה על גבי אש לבנה' ויש מקום של חלק ביניהם זהו צורת ספר תורה, וזהו 'איש תם יושב אהלים' שנאמר על יעקב אבינו, שהוא מעין צורת האדם השלם שעליו נאמר 'דמות תם חקוקה בכסא', וביעקב אבינו מתגלה 'זה ספר תולדות אדם' שהוא מעין ספר תורה שיש בה רמ"ח מצוות עשה ושס"ה מצוות לא תעשה, כי היא בצורת אדם, כי דוע עד מאד בדברי רבותינו, והצורה הזו, היא 'דמות תם' בבחינת 'תורת ה' תמימה', זוהי מדריגתו של יעקב אבינו, ולכן כשם שהתורה היא אש שחורה על גבי אש לבנה כלומר, שיש את צורת האותיות ויש את ה'חלק' ביניהם כמו כן זה צורתו של יעקב אבינו שהוא נקרא 'איש חלק', יש בו מקום של שערות ויש בו מקום שהוא חלק, כמו הצורה של דברי תורה, הצורה של אורייתא בחקיקתה העליונה שיש בה את שתיהם כמו שהוזכר.

ולפי"ז, עשוי שנתבאר ש'כולו כאדרת שער' וגדר הדבר הוא יניקה של שערות מאותו גומא - זהו מקביל לצירוף של אותיות שדביקים יחד אהדדי שזה ספר תורה פסול, זה לעומת זה, יעקב לעומת מציאותו של עשוי, אצל יעקב מתגלה כמו שנתחדד מציאות של אותיות שיש ריווח ביניהם וזהו 'איש חלק' חלק מלשון לבן, וחלק מלשון - לחלק את הדברים לחלקתם שכל אות ואת עומדת כמציאות לעצמה ומצטרפת לתיבה, מצטרפת לפסוק, ומצטרפת לפרשה. - היפך כך עומדת מציאותו של עשוי שיונק מגומא אחת

שני שערות, כלומר – זה האדרת שער, שהא' והת' של האותיות יונקים יחד מאותו מקום, אם האותיות יכולים לינוק יחד מאותו מקום, הדביקות הזו של האותיות משתלשלת למטה בדמותו של עשיו היפך האיש תם' – 'איש חלק' ומתגלה ה'כולו כאדרת שער' – זהו הצירוף וחיבור של האותיות שמצד כך שמו אדרת שזה א' ות' שדרים בכפיפה אחת אבל באופן שדביקים יחד אהדדי, וכמו שהוזכר זה עשיו שהוא בבחינה של ס"ת פסול. ולפיכך א"כ, מציאותו של עשיו היא חיבור של האותיות באופן שיוצר חיבור שאיננו ראוי להתחברותם ומכאן מונח עומק נקודת קלקולו של עשיו.

מותרי המוח דעשיו- מכח ריבה האור שמונח בהתדבקות האותיות

ולהבין ברור – להקביל את הדברים לראשיתם – ראשית, הוזכר היסוד השני שיש מותרי המוח – מאיפה מגיע המציאות של עשיו שכולו מותרות? – מכח שחיבור של שני אותיות יוצר ריבוי של מוחין שהוא לא ניתן להשגה, וזה הסיבה שהוא נוטל מאור עיניו של אדם, מאותו הבחנה שאסור להסתכל בדבר למעלה מהשגתו של אדם כמו שאסור להסתכל בקשת וכן מה שאסור להסתכל בכהנים בשעה שנושאים את כפיהם ועל דרך המשקל הזה, יש דברים שאסור להסתכל בהם מחמת פחיתותם, ויש דברים שאסור להסתכל בהם מחמת מעלתם ועליונותם, בחינת מסתכל בחמה שמכה עיניו של אדם.

ולפיכך – מותרי המוח שמתגלים אצל עשיו, כי אצל עשיו אין את האיש חלק', אין את הכח שמחלק את האותיות לחלקיו, אלא מצטרפים האותיות ומחברים גם יחד אהדדי, וצירופם גם יחד יוצר ריבוי של דברי תורה בבחינת ריבוי של האור שהוא למעלה מההשגה ולכן זה הופך להיות שכולו מותר, ולמה כולו מותר כי הדברים מחברים יחד אהדדי ואינם נחלקים, וכיון שאת ה'כולו מוחין' הוא הרי אינו יכול להשיג כמובן, לפיכך זה הופך להיות 'כולו' מציאות של מותר, היפך תורה הופך להיות מותר, שרשים קרובים אהדדי – זה מה שהופכת להיות מציאותו של עשיו מחמת ריבוי האור שמגיע מכח כך שהאותיות דביקים אהדדי.

וא"כ הגדרתו של עשיו שהוא אדרת שער, שנתחדד שהוא יונק מהשורש של שתי אותיות ממקום אחד את השתי שערות מגומא אחת, וההגדרה שנתבאר שעשיו הגדרתו שכולו שער בבחינת מותרי המוח יסודם והווייתם היא שורש אחד, היא גופא נקודת ההתדבקות של האותיות – והיא גופא יוצרת את תפיסת הדבר שזה מותרי המחשבה וכולו מציאות של מותר, כי כולו דבקות אהדדי שבאותיות מראשיתם לאחריתם כמו שנתחדד.

ובהבנה בהירה, זה עומק הגילוי של ההבדל בין שערות רישא לשערות גופא שהוזכר קודם לכן, בשערות רישא זה בבחינה של ראש, בבחינה של מוחין שזהו בחינת הישראל – לי ראש וזוהי מדריגת התורה שנאמר בה "ה' קנני ראשית דרכו", וכדברי חז"ל שתורה נקראת ראשית כי היא במדריגה של ראש, וא"כ מדריגת שערות דרישא זה מעין גילוי של דברי תורה, שבדברי תורה יש מציאות של הבדלת הדברים שהאותיות חלוקים זה מזה – אלו הם אותם מקומות שנמצאים בגולגולת של אדם שאין בהם מקום של שערות בבחינת 'איש חלק'.

אבל בגופא מתגלה הסימני גדלות שהוזכר שזה דין של שתי שערות, שתי שערות הללו הם גילוי בבחינת שני שערות שיוצאים מגומא אחת, וכמו שהוזכר שיתכן שזה יהא במקום גופו של האדם, – כשנגמר המקום של רישא ומתחיל מקום הכתפיים ששם מקום בית השחי, מתגלה מקום של צירוף של שערות בבחינת ב' שערות שיוצאים מגומא אחת, זה מדריגת גופא, ששם זה לא במדריגה של חכמה – תורה, בראש שהוא מעין מדריגה של אורייתא, שם אין אפשרות שיהיו שתי שערות מחברים יחד אהדדי, אבל אצל עשיו שמתגלה ששערות גופא שבהם יתכן שיצאו שניים יחד מגומא אחת הם אלה ששולטים על שערות רישא כמו שחודד, א"כ מתגלה שגם ברישא נעשה כח של צירוף במקום המוחין שבאדם ועל ידי כן נעשה ריבוי של הארה, מכח כך מציאותו של עשיו הוא 'כולו כאדרת שער', כולו מציאות של מותר כמו שנתחדד.

ולפייז, להבין נפלא מאד, הזכרנו הרי את הסוגיא הנוספת של אדרת שנאמרה באליהו ביחס לשפע שאליהו נותן לתלמידו, בתחילה כתוב שהוא השליך עליו את אדרתו, שאז הוא נמשך אחריו, ויתר על כן בזמן ההסתלקות הסימן שאליהו נותן לתלמידו האם הוא יזכה לקבל 'פי שנים ברוחך' כמו שהוא ביקש - אם יהיה לו בית אחיזה באדרתו אז יהיה לו 'פי שנים ברוחך', ואם לא, לא.

שורש ה'פי שנים' שנוטל בכור מנח שהוא גדול הבית

להבין ברור, עשיו הוא הבכור הראשון שנאמר להדיא בתורה בסוגיא של בכורות, כמובן היו בכורות קודם לכן אבל מי שהוזכר בסוגיא של בכור להדיא בתורה בתחילה הוא עשיו, והרי הדין הוא שבכור נוטל פי שנים והשורש של הדבר שבכור נוטל פי שנים - הגדרה ברורה מאד - כל בכור הוא נקרא גדול הבית, [כמובן יש מקרים שיש הגדרה של גדול הבית, מי שדברי הבית נחתכים על פיו, אבל-] בהגדרה היסודית, גדול הבית, זה הגדר של בכור, והרי כמו שהוזכר גדר גדלות של האדם לעצמו, הוא שערות ובהגדרה השורשית זה נקרא ב' שערות, כלומר - הוא הגיע למקום של גדלות שמצד כך ב' שערות יכולים לצאת מגומא אחת, ויתר על כן, הכח הזה מתגלה אצל עשיו שהוא היה בכור שנוטל פי שנים, וזה מתגלה דייקא אצל עשיו, במה שהוא הבכור הראשון בתורה, ומה ששורש הפי-שנים מתגלה אצלו כי מה שהוא נוטל פי שנים זה מאותו מקום שבגופא יוצאים שני שערות ממקום אחד - זה השורש שהוא נוטל פי שנים, וא"כ, בכור נקרא הגדול שבבית והוא נוטל פי שנים משורש הגדול שמתגלה ע"י השערות. להבין ברור, יש את האב ויש את הבנים, האב הוא בבחינה של ראש, ראש הבית והבנים הם מקום הגופא, הגדול שבבית הוא מי שמצטייר אצלו תחילת הגילוי של שתי שערות שיוצאים מגומא אחת, זה גדר בכור שנוטל פי שנים שהרי הוא וולד אחד והוא נוטל פי שנים, האב הוא במדרגת רישא ושם אסור שיהא שני שערות יוצאים מגומא אחת כי שם זה בבחינת עירוב של הדברי תורה כמו שחודד כל הסוגיא עד השתא, אבל במקום הבנים שהוא מקום גופא שמתחיל מהכתפיים -] - 'בין כתיפיו שכן' נאמר אצל בנימין שנקרא בן], שם מתחיל מקום השערות בבית השחי בבחינת שני שערות שיוצאים מגומא אחת, שם זה תחילת הגדול שבבית שזה הגדלות שנמדדת בגדילת שערות ואצלו מתגלה שני שערות שיוצאים מגומא אחת - הן הן גדר הדברים שבכור נוטל פי שנים.

והיא גופא, לכן ביקש יעקב אבינו ליטול את הבכורה מעשיו, זה לא רק שהוא ביקש ליטול ממנו את הבכורה מצד העבודה שבבית המקדש שוודאי שגם זה סוגיא לעצמה - אבל בשורש העליון יותר, נטילת הבכורה מעשיו היא נטילת הכח שלו של שני שערות היוצאים מגומא אחת דקלקול והכנסתם לתיקון, וזה מה שיעקב אבינו נותן לו את הנזיד עדשים באופן של 'הלעיטני נא מן האדום האדום הזה' שזה אכילה בכפליים, - כשלוועסים את המאכל הוא נחלק לחלקים אבל כשלוועטים אותו הוא נבלע בבת אחת, זה גופא מהשורש של שני שערות היוצאים מגומא אחת, ויעקב אבינו על ידי כך גופא, הוא נוטל מעשיו את חלקו שלו שהוא לוקח את הבכורה לחלקו דיליה, ואצל יעקב אבינו הרי יש חילוק בין רישא לשבטים, בין האב לבנים, בין שערות דרישא לשערות דגופא, כמו שחודד, זה השורש שמתגלה אצל עשיו שהוא בכור.

עומק בקשת אלישע מאלהו 'פי שנים ברוחך'

ולפייז ברור הדבר, בסוגיא דאליהו ותלמידו, כשתלמידו מבקש 'פי שנים ברוחך' - מאיפה השורש שהוא מבקש 'פי שנים ברוחך' - מדין בן שהרי 'כל המלמד את בן חבריו תורה כאילו ילדו' וב'מלמד את בן חבריו תורה' יש בו גם גדר של בכור, כשהתלמיד מבקש ליטול פי שנים, כלומר שיהיה לו גדר שהוא הבכור שבתלמידים ומכח כך הוא יקבל פי שנים, אבל השורש העמוק של מציאות הפי שנים מהיכן הוא תמיד ב'פי שנים' מה שיש לאב נחלק לחלקים והבכור נוטל שני חלקים שהם פי שנים. אבל כאן הוא מבקש 'פי שנים ברוחך' עצמו.

להבין עכשיו עמוק מאד, הרי הוא לא ביקש דברי חכמה, הוא ביקש 'פי שנים ברוחך' שזה דברי נביאות וזהו פי שנים שמתגלה מכח האדרת שער שהשערות מצורפים אהדדי שתיים מגומא אחת, אבל נחזור עוד

פעם, בגופא, שתי שערות יוצאים מגומא אחת אבל ברישא אם שני שערות יוצאים מגומא אחת זה הופך להיות ריבוי של מוחין והכח הזה מצד הקלקול הוא כחו של עשיו שנתבאר, התיקון של צירוף האותיות שמתגלה ב'דברי נביאות'

אבל כשהכח הזה חוזר ומתגלה בקדושה, על זה נאמר בלשון הגמ' על דבר שהוא נעלם מהשגת החכמה 'אין אלו אלא דברי נביאות', אם תמיד נאמר גדר של 'חכם עדיף מנביא' ב'פי שנים ברוחך' מתגלה הצד של היתרון של הנבואה מהחכמה, זה מה שנאמר 'פי שנים ברוחך' מכח ה'אדרת שער', מכח ה'אדרת שער' מתגלה ה'פי שנים ברוחך', ה'פי שנים' זה האדרת שער, א' - ת' דר כמו שהוזכר שזה שני שערות שיונקים מגומא אחת, אבל כשזה מתגלה מצד הקלקול זה 'כולו כאדרת שער' שבמציאותו של עשיו, אבל כשזה מתגלה מצד התיקון במדריגתו של אליהו ב'פי שנים ברוחך' הוא משפיע לו מאותו מקום של שעת ההסתלקות, מה שעשיו בימי חייו נאמר עליו 'הנני הולך למות' בבחינת 'ימותו ולא בחכמה', בשעת מיתתו של אליהו שזה הסתלקות של מסירות נפש שלמעלה מן המוחין - אז הוא באמת יכול להשפיע 'פי שנים ברוחך' מכח 'אין אלו אלא דברי נביאות' שלמעלה ממציאותה של החכמה, זה ההתדבקות של האותיות שלמעלה מן ההשגה, זה 'פי שנים ברוחך' ומכח אותו הארה מתגלה היתרון של עומק הצירוף של האדרת שיוצר ריבוי של שפע אבל לא במדריגה של מוחין כשלעצמן אלא מותרים המח הופכים להיות דברי נביאות.

זה סדר המדריגה של 'פי שנים ברוחך', מה שאצל כל אדם ואדם, כמו שהוזכר, יש מדריגת ראש וגוף וזה מתחלק לאב ולבנים שברישא כל שער מגומא לעצמה שזה בבחינת אב - חכמה ובגוף, שני שערות יוצאים מגומא אחת, אבל אליהו הנביא, הוא מגלה את הדברי נביאות שמה שיוצא מן הגוף חוזר ומצטרף למציאות הרישא אבל באופן של הדברי נביאות.

זה אליהו שעליו נאמר בבשורה דלעתיד לבוא 'והשיב לב אבות על בנים ולב בנים על אבותם' - מה שתמיד יש הבדלה בין הרישא, המוחין - בין האב למציאות הגוף שזה מציאות של בנים כמו שהוזכר שזה 'בין כתפיו שכן' והם נבדלים מהדדי, כשמתגלה לעתיד לבוא שתרבה הדעת כמים לים מכסים שזה הרי זמן של גילוי של משיח ומכאן ואילך, בזמן שיש גילוי של 'מי יתן והיה כל עם ה' נביאים' תחפוף הנבואה בשלימות, -שמה השורש של הדברים הוא 'והשיב לב אבות על בנים ולב בנים על אבותם', כלומר הוא משיב את התפיסה הזו שהפי שנים שמתגלה מכח שני שערות מגומא אחת שזה הבנים שזה חוזר ומתגלה במדריגת האב, אבל לא מהצד דקלקול של כולו כאדרת שער, 'ימותו ולא בחכמה', אלא דייקא באותו זמן שיאיר האור של התחייה - אז הוא יחזור ויתעלה ואז יהיה 'מלאה הארץ דעה את ה'' מכח כולו כאדרת שער מצד התיקון - 'פי שנים ברוחך' זה שלימות ההארה שמתגלה בכח התיקון של מדריגת עשיו.

בתחילת הדבר, כשבאים להיכנס לארץ ישראל אז מתנוצץ אותו הארה, היפך ה'הר שער' שזה מציאותו של עשיו, בארץ ישראל נאמר 'אתהלך לפני ה' בארצות החיים', זה האדרת של המעילה שהיה בעכו, ושורש הדבר הוא בשורש כניסתן של ישראל לארץ ישראל שזה הכניסה למקור החיות של 'פי שנים ברוחך', זה ה'אוירא דארץ ישראל מחכים' והיא מתגלה ב'כולו כאדרת שער' העליונה שמתפשט ומצטמצם ממדרגת הנבואה לחכמה לפי גבולות מציאותו של מקבל.

ההבדל בין כח החכמה לכח התמימות שבנפש לענין חיבור האותיות

כשזה מתגלה בקומת נפשו של אדם, מחד, זה כח החכמה, ושם הדביקות של האותיות אסורה, אבל יש את הכח השני שבנפש, שהוא ההבחנה של תם, 'איש תם יושב אוהלים' שזה מקום התמימות שבנפש והתם מחבר ומצרף ומאחד את כולם בבת אחת, זה 'תורת ה' תמימה', מה שהיא שלימה, היינו שהיא איננה חלק אלא חלק, כולה מצורפת ומחוברת אהדדי, במקום החכמה שבאדם נאמר שאין שני שערות יונקים מגומא אחת ומצד כך הוא מבדיל בין הדברים ומחלק אותם,

וזה ההבחנה של 'בין עיניך' שנאמר בתפילין – שמחמת שלא ינטל מאור עיניו של אדם יש 'בין עיניך', זה האופן של מבדיל בין הדביקים שיש בין האותיות, אבל מכח התמימות שבנפש התורה ה' תמימה מתגלה אצל האדם, ותמימה כלומר, שכל האותיות דביקים ומצטרפים יחד אהדדי כמו שאומרים רבותינו, זה התורה דלעתיד לבוא – בפשוטו מה שמבואר בשם ה'בעל שם טוב' שלעת"ל יצרפו את כל האותיות לתיבה אחת, אבל בעומק אין היבדלות בין האותיות עצמם שכולם יהיו מצורפים ומחברים יחד אהדדי, זה 'תורת ה' תמימה' דלעתיד לבוא.

ככל שהאדם מדבק את עצמו במדריגת התמימות בנפשו, –הוא מאיר אצלו את ה'דברי נביאות' העליונים הוא מאיר אצלו את ההארה דלעתיד לבוא, וכמובן, אם זה יהיה תמימות מעבר לשיעור הנכון זה יאפיל על מציאות המוחין וזה יהפוך להיות מותרות מצד הקלקול של כולו כאדרת שער, אבל כשזה מתגלה באופן של ה'רצוא ושוב' באופן המתוקן והנכון, מחד האדם דבק במדריגתו של יעקב אבינו בהתגלות של איש תם יושב אהלים, היפרדות של האותיות והעמדתם כל אות ואות לעצמה, אבל מאידך הוא כבר נמצא באותו מקום שיעקב לקח את הבכורה מעשיו, מאיר האור דלעתיד לבוא של 'עלו מושיעים בהר ציון לשפוט את הר עשיו'. מתגלה האור של הדברי תורה של 'זרח משעיר למו', מתגלה האור שחוזר ומצרף את כולם גם יחד, והבית קיבול שבנפש הוא ה'תורת ה' תמימה' מכח שלימות של "תמים תהיה עם ה' אלוקיך".